

Roviltnemnda for region 7 - Nordland

Saksbehandler, innvalgstelefon

Øyvind Skogstad, 75 53 15 68

Saksframlegg møte 1/2023 i Roviltnemnda for region 7 - Nordland

Sak 1/2023 Godkjenning av innkalling

Sekretariatets forslag til vedtak:

Roviltnemnda i region 7 – Nordland godkjenner innkalling til møte 1/2023 uten merknader.

Sak 2/2023 Godkjenning av protokoll fra møte 4/2022

Sekretariatets forslag til vedtak:

Roviltnemnda region 7 – Nordland godkjenner protokollen fra møte 4/2022 uten merknader.

Sak 3/2023 Drøftinger/orienteringer/referatsaker

a) **Orientering fra Statens naturoppsyn om aktuelle saker**

Orientering legges fram i møte.

b) **Orientering fra Mattilsynet om aktuelle saker**

Orientering legges fram i møte.

c) **Orientering fra Statsforvalteren om aktuelle saker**

Orientering legges fram i møte.

d) **Fagrapporter og lignende**

Relevante fagrapporter, utredninger og lignende:

- Mattisson, J. & Kleven, O. 2022. *Overvåking av kongeørn i Noreg 2022. Resultat frå 12 intensivt overvaka område*. [NINA rapport 2211](#). Norsk Institutt for Naturforskning.
- Mattisson, J., Stien, J., Kleven, O., Stien, A. 2022. *Predasjonsstudier av kongeørn i Trøndelag*. [NINA rapport 2203](#). Norsk institutt for Naturforskning.

- Winje, E., et.al. 2023. Droner som FKT – bruk av droner som forebyggende tiltak i beitenæringen. [NIBIO rapport 9/8/2023](#). Norsk institutt for Bioøkonomi.

e) Akuttsaker behandlet av Statsforvalteren

Dato	Område	Hva
19.10.2022	Hattfjelldal	Avslag - søknad om uttak av bjørn
09.01.2023	Skjomen rbd	Tillatelse - søknad om skadefelling av gaupe
23.01.2023	Skjomen rbd	Intensiv gjeting
26.01.2023	Jillen-Njaarke rbd	Intensiv gjeting
26.01.2023	Skjomen rbd	Tillatelse - søknad om skadefelling av gaupe
06.02.2023	Byrkije rbd	Intensiv gjeting, vinterbeite i Sverige
23.02.2023	Gielas rbd	Tillatelse - søknad om skadefelling av gaupe
28.02.2023	Byrkije rbd	Intensiv gjeting, vinterbeite Norge
07.03.2023	Byrkije rbd	Tillatelse - søknad om skadefelling av gaupe

f) Brev til nemnda

Dato	Fra	Tema
2022.10.26	MDIR	Vedtak i klagesak - skadefelling av jerv - Rana
2022.10.26	MDIR	Vedtak i klagesak - skadefelling av gaupe - Rana
2022.11.04	Roviltnemnda i region 6	Melding om oppstart - revidering av forvaltningsplanen for rovvilt i rovviltregion 6 - Midt-Norge
2022.11.10	MDIR	Vedtak i klagesak - skadefelling av bjørn 11. juli 2022 - Grane
2022.11.10	MDIR	Vedtak i klagesak - skadefelling av bjørn 14. juli 2022 - Hattfjelldal
2022.11.10	MDIR	Vedtak i klagesak - skadefelling av bjørn 22. juli 2022 - Hattfjelldal
2022.11.10	MDIR	Vedtak i klagesak - skadefelling av bjørn 2. september 2022 - Hattfjelldal
2022.11.10	MDIR	Vedtak i klagesak - avslag - skadefelling av bjørn 19. oktober 2022 - Hattfjelldal
2022.11.11	MDIR	Vedtak i klagesak - skadefelling av gaupe - Steigen
2022.12.13	MDIR	Åpner ikke for kvotejakt på gaupe i 2023 - region 4, 5, 7 og 8
2023.01.05	KLD	Oppstart av konsultasjon om forvaltningsplan
2023.02.15	MDIR	Kvoteprosedyre for betinget skadefelling av gaupe 2023
2023.02.15	KLD	Instruks om tidsfrist i saksbehandling av kvoter for lisensfelling av jerv - en presisering
2023.02.23	MDIR	Planleggingsramme for regionale rovviltnemnder 2023
2023.02.28	MDIR	Oversendelse av klage på kvote for betinget skadefelling av gaupe 2023
2023.03.02	KLD	Medlemmer av rovviltnemnder som har permisjon fra fylkestinget
2023.03.07	Steigen S&G	Uttalelse om rovviltsituasjonen i Steigen

Sekretariatets forslag til vedtak:

Sak 3/2023, drøftinger/orienteringer/referatsaker tas til orientering.

Sak 4/2023 Forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak – forbruk i 2022 og budsjett for 2023.**Sekretariatets forslag til vedtak:**

Nemnda godkjenner føringene i saksframlegget for Statsforvalterens videre saksbehandling, med følgende budsjettfordeling:

a) Drift av nemnda og sekretariat, kap. 1420.21.

Budsjett på kr 875 000,- til dekking av møtegodtgjørelser og reiser til nemnda, og til drift av sekretariatet.

b) Forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak, kap. 1420.73:

Årets tildeling er på kr 10 500 000,-. I tillegg kommer restmidler på kr 1 380 000,- fra 2022 som er utbetalt til tiltak i reindrifta i 2023. Det gir et samlet budsjett for 2023 på kr 11 880 000,- fordelt som følger:

- Tiltak i saueneøringa – kr 3 600 000,-
Prioriterte tiltak:
 - Gjeting/utvida tilsyn i regi av beitelag/kommuner, i kombinasjon med vokterhund eller kadaverhund, og ved akutte tap.
 - Elektronisk overvåking (innkjøp av radiobjeller/e-bjeller/smartbjeller).
 - Planlagt tidlig nedsanking.
 - Forsinket slipp på utmarksbeite.
 - Kadaverhundarbeid (kurs/godkjenningsprøver).
- Tiltak i reindrifta – kr 5 400 000,- (hvorav kr 1 380 000,- er utbetalt som restmidler i desember 2022).
Prioriterte tiltak:
 - Flytting til mindre rovviltutsatte beiteområder.
 - Samling med helikopter før flytting mellom sesongbeiter.
 - Intensiv gjeting i kombinasjon med tilleggsføring i tilknytning til kalvinga.
 - Tilleggsføring på vinteren som alternativ til flytting til mindre rovdyrutsatte beiteområder.
 - Tidlig slakting av kalv.
 - Elektronisk overvåking (radiobjeller/e-bjeller/smartbjeller)
- Andre tapsforebyggende tiltak – kr 1 000 000,-
Prioriterte tiltak:
 - Kompetanseheving av kommunale/interkommunale skadefellingslag.
 - Videreføring av jerveprosjektet til Prosjekt Utmark.
 - Videreføring av prosjekt i Grane kommune med hunder til skadefelling av bjørn.
 - FoU-prosjekter.
- Skadefellingsutgifter, akuttsaker og andre hastesaker – kr 1 500 000,-.
- Konfliktdempende tiltak – 380 000,-.

Mot slutten av året gis Statsforvalteren fullmakt til å fordele restmidler i samsvar med nemndas budsjettvedtak og vedtatte føringar for dette i forvaltningsplanen.

c) Tjenestekjøp, kap. 1420.21:

Samlet budsjett for 2023 er kr 500 000,-, hvor det settes av midler til følgende tiltak:

- Bestandsregistrering av rovvilt inkl. dusører – kr 300 000,-.
- Årlig reindriftsseminar i regi av Statsforvalteren i Nordland – kr 50 000,-.
- Drift av kvotetelefon for kvotejakt og lisensfelling – kr 2 000,-.
- Resterende midler: FoU prosjekter.

Sekretariatets vurderinger**Drift av nemnda og sekretariatet, kap. 1420.21**

Region 7 – Nordland får kr 875 000,- til dekking av møtegodtgjørelse og reiser til nemnda og drift av sekretariatet. Miljødirektoratet har tildelt disse midlene basert på erfaring fra tidligere år, antatt møtefrekvens, reiseavstander og forventet kostnad til sekretariat.

Kostnadene med vakttelefonen hos Statsforvalteren belastes også over denne posten. Det legges opp til at vakttelefonen er bemannet gjennom hele året siden vi har både sau og tamrein i fylket, med åpningstider gjennom året tilpasset sannsynligheten for at det oppstår hastesaker i samsvar med inngått særavtaler mellom Statsforvalteren og fagforeningene:

- 2. januar til 14. mai kl. 09:00 til 19:00 alle dager.
- 15. mai til 1. oktober kl. 08:00 til 22:00 alle dager.
- 2. oktober til 23. desember kl. 09:00 til 19:00 alle dager
- 24. desember til 1. januar kl. 10:00 – 14:00 alle dager.

I tillegg kan det ved behov iverksettes høyere beredskap.

Forebyggende og konfliktdempende tiltak, kap. 1420.73

Formålet med tilskuddsordningen er å sikre iverksettelse av effektive tapsforebyggende tiltak for å begrense de skadene rovvilt kan forårsake på produksjonsdyr i landbruket. For at tilskudd skal kunne gis må det omsøkte tiltaket ha en direkte taps- og skadeforebyggende effekt.

Tilskuddsordningen kan også brukes til konfliktdempende tiltak for å begrense ulemper for lokalsamfunn og andre grupper.

Saksframlegget bygger på følgende overordnede dokumenter:

- Planleggingsrammer for regionale rovviltnemnder 2023 (vedlegg 4).
- Rapport om vurdering av FKT-ordningen (NIBIO rapport 6.130.2020 *Vurdering av FKT-ordningen*).
- Forskrift om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak (FKT-forskrifta), med kommentarer.
- Rovviltforliket av 2011 og andre sentrale føringer i rovviltforvaltninga
- Revidert forvaltningsplan for rovvilt i Nordland, vedtatt av nemnda 20. mars 2017 (med noen mindre justeringer 30. mai 2018). Forvaltningsplanens overordna forvaltningsprinsipper for bruk av FKT-midler:

3.2.1 FKT-budsjettet til reindrifta og sauenæringa skal fordeles tilnærmet 50/50

3.2.2 FKT-midler skal prioriteres til tapsforebyggende tiltak i områder hvor det er mål om ynglinger av de ulike rovviltartene (altså prioriterte områder for jerv eller bjørn og byrdefordelingsområde for gaupa). Tiltakene skal være tilpasset aktuell rovviltart for område.

- 3.2.3 Tilskudd til større/tyngre driftstilpasninger og omstilling er kun aktuelt i områder prioritert til jerv og/eller bjørn.
- 3.2.4 I områder hvor man mistenker rovvilttap kan det, uavhengig av arealdifferansieringen, brukes FKT-midler til tiltak som bedrer kunnskapsgrunnlaget, og som bidrar til bedre oversikt over beitedyr og gir økt mulighet til å oppdage rovvilttap.
- 3.2.5 FKT-midler kan benyttes til kompetanseheving knyttet til skadefelling og jakt/felling, med mål om at uttak av rovvilt skal bli så effektivt som mulig. Samarbeidstiltak og tiltak som dekker flere kommuner skal prioriteres.
- 3.2.6 Det krevet normalt en egenandel for en del av tiltakene, inkludert tiltak som innebærer investeringer. På denne måten kan en sikre at flere brukere får støtte, og i tillegg at søker er motivert til å gjennomføre tiltaket. Størrelsen på egenandelen vil variere med omfang og type prosjekt.
- 3.2.7 Samarbeidstiltak skal generelt prioriteres framfor søknader fra enkeltpersoner.
- 3.2.8 Ved prioritering av midler mellom beiteområde/reinbeitedistrikt, skal rovdyrbelastningen i område vektlegges tungt. Videre skal det legges vekt på de aktuelle beitebrukernes/beitelagets/reinbeitedistrikts robusthet (sårbarhet, arbeidskraft, mv).
- 3.2.9 For tiltak hvor det er utarbeidet nasjonale standarder, skal disse følges med mindre annet er presisert i tilsagnsbrevet. Dette gjelder tidlig nedsanking av sau og beredskapsarealer, bruk av vokterhund og bruk av rovviltsikre gjerder.
- 3.2.10 Eventuelle ubrukte FKT-midler ved slutten av året skal fordeles etter følgende prioritering:
 - a) Restmidler kan benyttes til finansiering av flerårige prosjekter av større omfang
 - b) Restmidlene kan benyttes til tiltak som initieres av Roviltnemnda eller Statsforvalteren
 - c) Dersom mengden restmidler gir rom for det, kan disse benyttes til tiltak i reindrifta som skal gjennomføres i vinterhalvåret. I slike tilfeller skal Statsforvalteren informere alle reinbeitedistrikt om muligheten til å søke midler innen en fastsatt frist. Slike midler blir utbetalt forskuddsvis i slutten av desember.

Samlet budsjettstørrelse

Forslag til fordeling av FKT-midlene er gjort i samarbeid mellom Klima- og miljøavdelingen og Landbruks- og reindriftsavdelinga hos Statsforvalteren i Nordland. Roviltnemndas økonomiske rammer for 2023 er på kr 10 500 000,- til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak.

I november 2022 fordelte Statsforvalteren ubrukte restmidler. Kr 1 380 000,- ble utbetalt til tiltak i reindriftnæringa. Disse tas med i vurderingene om tildeling av friske midler for 2023, siden restmidlene i stor grad brukes til tiltak som pågår i 2023. Det betyr at nemnda har et samlet budsjett på kr 11 880 000,-, hvis man regner med utbetalte restmidler for 2022.

Samlet søknadssum for FKT-midler er på over 24 millioner kroner (se tabell 1). Dette innebærer nødvendigvis en hard prioritering mellom ulike typer tiltak.

Tabell 1: Oversiktstabell over tiltakstyper, budsjett og forbruk for 2022, fordelte restmidler i 2022, søknader og budsjettforslag for 2023.

FKT, kap. 1420.71	Budsjett 2022 inkl. restmidler 2021	Forbruk 2022 inkl. restmidler 2021	Fordelte restmidler 2022	Foreløp. søknader 2023	Budsjett- forslag 2023
Planlagte tiltak i sauenæringa					
Planlagt tidlig sanking		386 782,-		1 380 097,-	
Forsinka slipp på beite		97 900,-		241 800,-	
Flytting til annet beite				28 000,-	
Planlagt gjeting/utvida tilsyn		1 046 796,-		3 188 740,-	
Gjeterhund/vokterhund				5 000,-	
El-gjerde til rovviltsikring		140 000,-		357 480,-	
Beiting på inngjerdet areal				80 000,-	
Beredskapsareal				272 420,-	
Bruk av tekniske tiltak				0,-	
Andre tiltak				0,-	
Kadaverhundarbeid		128 028,-		277 300,-	
Elektronisk overvåking		1 186 961,-		6 421 022,-	
SUM sau	3 440 000,-	2 986 467,-		12 251 859,-	3 600 000,-
Planlagte tiltak i reindriften					
Flytting til annet beite		1 421 558,-	1 030 000,-	3 024 072,-	
Planlagt intensiv gjeting		510 524,-		1 098 000,-	
Kalving i gjerdet		107 401,-		341 000,-	
Føring av rein i perioder		2 277 933,-	350 000,-	3 894 505,-	
Bruk av tekniske tiltak				490 307,-	
Tidlig slaktning		209 900,-		555 000,-	
Andre tiltak				100 000,-	
Kadaverhundarbeid				0,-	
Elektronisk overvåking		60 348,-		196 530,-	
SUM rein	5 160 000,-	4 587 664,-		9 699 414,-	5 400 000,-
Andre tapsforeb. tiltak					
Felling/jakt		699 187,-		401 164,-	
FoU		595 000,-		945 800,-	
Diverse				55 904,-	
SUM andre tapsforeb. tiltak	1 000 000,-	1 294 187,-		1 402 868,-	1 000 000,-
Akutte tapsforeb. tiltak					
Skadefelling		283 959,-			
Sau – forsinka slipp					
Sau- tidlig sanking		305 829,-			
Sau – gjeting/utvida tilsyn		103 650,-			
Rein – intensiv gjeting		190 000,-			
SUM akutte tiltak	1 538 125,-	883 438,-			1 500 000,-
Konfliktdependente tiltak	0,-	0,-		769 000,-	380 000,-
SUM FKT	11 138 125,-	9 751 756,-	1 380 000,-	24 123 141,-	11 880 000,-

Forvaltningsplanen, soneforvaltning og fordeling mellom sau og rein

Iverksetting av tapsforebyggende tiltak i beitenæringene er et viktig virkemiddel som en del av den tydelige soneforvaltningen. Det framgår av rovviltforliket at: «I prioriterte beiteområder skal uttak av dyr som gjør skade på beitedyr gjøres raskt, og i slike områder skal miljøforvaltningen i større grad enn i dag bidra til å effektivisere slikt uttak, uavhengig av om bestandsmålet er nådd. I prioriterte rovviltområder skal saueproduksjon og andre produksjoner basert på utmarksbeite tilpasses gjennom forebyggende tiltak og omstilling, med utgangspunktet i forekomst av rovvilt i beiteområdet».

I forvaltningsplanen er det slått fast at FKT-midler skal prioriteres til tapsforebyggende tiltak i områder hvor det er mål om yngling av de ulike rovviltartene (pkt. 3.2.2). Med den vedtatte arealsoneringen er det svært lite sau på beite i prioriterte rovviltområder for bjørn og jerv. Det er også begrenset med sau i områder som grenser opp mot prioriterte rovviltområder for bjørn og jerv.

Det vil derfor være lite behov for FKT-midler til sauene i disse områdene. Imidlertid har flere reinbeitedistrikt viktige beiteområder innenfor prioritert roviltområder for bjørn eller jerv. Prioritering av FKT-midler til tiltak i disse områdene vil være i tråd med prinsippet om tydelig soneforvaltning.

Utenfor rovdyrsonene skal tapsforebygging i utgangspunktet skje gjennom regulering av roviltbestandene, og det skal i utgangspunktet ikke være nødvendig med tyngre beitetilpasningstiltak. Med en arealdifferansiering som ikke er egnet for å ivareta de vedtatte regionale bestandsmålene for jerv og bjørn i Nordland, blir situasjonen mindre forutsigbar og forvaltningsplanen bidrar derfor i liten grad til en tydelig og målrettet bruk av FKT-midlene.

I og med at gaupebestanden skal forvaltes ut fra et byrdefordelingsprinsipp, er det aktuelt å prioritere midler til alle områder hvor det kan oppstå tap til gaupe. Samtidig er det færre aktuelle tapsforebyggende tiltak mot tap til gaupe, enn for eksempel mot tap til bjørn eller jerv.

Rovdyrenes arealbruk og vandringskapasitet tilsier at det kan oppstå tapssituasjoner utenfor rovdyrsonene. Spesielt med tanke på en arealdifferansiering som ikke er egnet for å ivareta de vedtatte regionale bestandsmålene for jerv og bjørn i Nordland. Erfaring viser at skadefelling er svært vanskelig på barmark, og det må derfor forventes at det oppstår situasjoner hvor man ikke lykkes med uttak av skadegjørende rovilt i prioriterte beiteområder. I lys av dette kan det være riktig å bruke FKT-midler utenfor roviltsonene, særlig til tiltak som bidrar til bedre oversikt over beitedyr og økt mulighet til å oppdage rovilttap.

I forvaltningsplanen er det lagt opp til 50/50 fordeling mellom sauene og reindriften. De siste årene har nemnda imidlertid prioritert mer midler til reindriften, med en 40/60 fordeling.

I 2022 var samlet FKT-budsjett på kr 11 161 792,- (inkl. utbetalte restmidler for 2021). Av dette ble kr 8 173 610,- utbetalt til tiltak i sauene og reindriften, hvor 42 % gikk til tiltak i sauene og 58 % gikk til reindriften. Dette inkluderer akuttmidler som ble tildelt løpende gjennom året fra felles budsjettpost. Det var tilsvarende fordeling mellom sau og rein i 2021.

Vi foreslår også i år å prioritere reindriften noe høyere enn sauene. Begrunnelsen for dette er:

- Beitearealbruk i områder som er prioritert til jerv og bjørn tilsier at man bør prioritere midler til tiltak hos reieiere som har årstidsbeiter innenfor disse områdene
- Ulik utvikling i tapsomfang i sauene og reindriften. I sauene har både antall erstatningssøknader og antall sau og lam som omsøkes og erstattes som tapt til rovilt gått markert ned de siste årene. Rovilttapene er relativt sett lave tall sett i forhold til tapshistorikk de siste tjue årene. Tall over tap og produksjon i reindriften viser en svært krevende situasjon og utvikling med svært store kalvetap og liten produksjon. Gjennomsnittlig tilgang på kalv etter tap (altså kalv til slakt og påsett) var i 2021/2022 på 36 % av simletallet. For flere distrikt var det lavere enn 30 %.
- Selv om årsakene til den negative utviklingen i reindriften kan være sammensatt og variere mellom de ulike distriktene, er det sannsynlig at fredet rovilt er en viktig faktor over hele reinbeiteområdet. Vi vurderer derfor at det er riktig å prioritere FKT-midler også til distrikt som ikke berøres av prioriterte roviltområder for bjørn eller jerv.

Av samlet budsjett på kr 11 880 000,- (inkl. utbetalte restmidler i 2022) foreslår vi at kr 9 000 000,- fordeles til tapsforebyggende tiltak i sauene og reindriften (inkl. restmidler som ble utbetalt til reindriften i desember 2022), mens resten går til andre tiltak. Vi foreslår at reindriften får 60 %

(5 400 000,-) av midlene og sauene får 40 % (3 600 000,-). Dette er samme prosentdeling mellom sau og rein som nemnda har vedtatt de fem foregående årene.

Dialog med beitenæringene

I forbindelse med utarbeiding av dette saksframlegget har vi gjennomført et møte med Nordland Reindriftssamer og ett møte med ulike organisasjoner i sauene hvor vi har orientert om vårt arbeid med FKT-ordningen, og diskutert de ulike tiltakstypene. Vi erfarer at dette er nyttig i arbeidet med å bruke FKT-midlene på best mulig måte i beitenæringene.

Nærmere om de ulike tiltakene

Nedenfor har vi omtalt de ulike tiltakstypene hver for seg, med noen erfaringer fra 2022 og anbefalinger for 2023.

I Riksrevisjonens undersøkelse om rovviltforvaltninga i 2019, jf. dokument 3:13 (2018-2019), var ett av hovedfunnene at miljøforvaltninga har for lite kunnskap om tapsårsaker og om effekter av forebyggende tiltak. Som en oppfølging av dette ble det gjennomført et nasjonalt prosjekt i regi av NIBIO og NINA der oppgaven var å vurdere om formålet med FKT-forskrifta kan realiseres på en bedre måte enn i dag, og i så fall hvordan. De leverte sin rapport i desember 2020, og denne vil nå bli fulgt opp av Miljødirektoratet. Vi har sett på hva NIBIO og NINA vurderer og anbefaler for de ulike typene tiltak.

Elektronisk overvåking – gjelder både for reindriffta og sauene

Radiobjeller

For sauene ble det i Nordland i 2022 utbetalt tilskudd til bruk av radiobjeller for ca. kr 1,2 millioner kroner. Dette er rundt 400 000,- kr mer enn det ble utbetalt for i 2021. I reindriffta ble det utbetalt betydelig mindre tilskudd til radiobjeller - ca. kr 60 000,-, fordelt på tre siidaandeler og ett distrikt. Dette har sammenheng med at reindriffta velger å prioritere tilskudd til andre tiltak.

Der hvor det ble gitt tilsagn om midler til radiobjeller, ble det gitt ett beløp som kunne dekke inntil 90 % av kostnadene med innkjøp og drift første år, uavhengig av ønsket leverandør. Prisene per enhet varierer en del mellom de ulike leverandørene.

Rapporteringen fra i fjor viser at både reindriffta og sauene generelt er fornøyd med konseptet radiobjeller og de fleste vurderer at tiltaket har en meget god eller god tapsreducerende effekt, når bjellene fungerer som de skal. Tilbakemeldingene er at radiobjellene bidrar til et mer effektivt tilsyn, bedre oversikt over besetningens/flokkens bevegelser og bruk av beite, enklere å oppdage uro i besetning/flokk, effektiv ordinær eller tidlig nedsanking av sau, samt at det blir noe enklere å finne kadaver som kan føre til avdekking av dødsårsak på grunn av bjellenes dødsvarsling.

Bruk av radiobjeller er i FKT-forskrifta ikke ansett som et direkte tapsreducerende tiltak, men et indirekte tapsforebyggende tiltak, samt konfliktdempende, jf. NIBIO rapport *Vurdering av FKT-ordningen*. Tiltaket kan bidra med bedre kunnskap om tapsårsaker og bedre beitedyrberedskapen med at skadesituasjoner oppdages tidligere slik at akutte tiltak kan iverksettes (eks. økt tilsynsaktivitet, akutt nedsanking eller skadefelling). Elektronisk overvåking som fører til funn av kadaver og som kan bidra til økt dokumentasjonsgrad kan være fornuftig å utføre i enkelte beiteområder med spesielle utfordringer for å dokumentere tap på beite. Denne kunnskapen vil kunne påvirke beitedrifta generelt, forvaltningen av rovvilt, samt erstatning for husdyr og tamrein tappt til freda rovvilt. FKT-forskrifta § 6 hjemler tilskudd til tiltak for å øke kunnskapsgrunnlaget.

Dersom radiobjeller driftes og organiseres gjennom beitelag eller reinbeitedistrikt, vil man bedre kunne sikre at utstyret blir brukt til hensikten, og ikke som et ordinært driftsverktøy

Sommeren 2022 ble Smartbjella begjært konkurs og dette har naturligvis skapt problemer med bruken til flere av bjellene, samt at det ikke vil være mulig å bruke de eksisterende bjellene næringene har fra dette merket i framtidige beitesesonger. Dette gjenspeiler seg i årets søknadsrunde hvor søknader om radiobjeller har økt med over 2 millioner kroner på sau, og er på ca. kr 6,4 millioner kroner fordelt på 33 søknader. For reindriften har søknadssummen imidlertid minka med ca. 50 000,- fra i fjor og er på ca. 200 000,- fordelt på syv siidaandeler og tre distrikt.

Tidligere år har rovviltnemnda signalisert et ønske om å prioritere tilskudd til radiobjeller i både saueneæringa og reindriften. I år som i fjor er det fra saueneæringa klart størst beløp knyttet til innkjøp av radiobjeller. Det er også noen som søker om tilskudd til drift av tidligere innkjøpte radiobjeller, noe som ikke tidligere har vært prioritert å gi tilskudd til.

Vi foreslår at det også i år prioriteres innkjøp av radiobjeller. Ved behandling av de enkelte søknadene vil vi legge vekt på behovet for bedre kunnskap om tapsårsaker i søkers område, og sannsynlig rovviltbelastning i området. I tillegg til de rovvilt-relaterte fordelene ved bruk av radiobjeller, er det også klare driftsmessige fordeler i forbindelse med tilsyn og sanking. Vi legger derfor opp til en videreføring av praksis med å dekke 90 % av innkjøpskostnader inkl. første års driftskostnader, og at det ikke kan påregnes framtidige tilskudd til å dekke driftskostnader.

Droner

Vi har i 2023 mottatt noen få søknader om innkjøp av drone fra reindriften, med samlet søknadssum på ca. kr 500 000,- fordelt på fire siidaandeler og ett distrikt.

Bakgrunnen for tidligere og årets søknader fra saueneæringa og reindriften om innkjøp av droner er; effektivisering av tilsynsaktivitet ved at man får oversikt over hvor flokken/besetningen befinner seg og beitebruk, effektivisering av samling og flytting av rein, spesielt dersom reinen befinner seg steder hvor det er vanskelig/utrygt for mennesker å ferdes, jaging av rovvilt og økning av kunnskapsgrunnlaget ved at man tidligere kan finne kadaver, samt funn av kadaver hvor det kan være vanskelig for mennesker å ferdes.

Tidligere år har vi avslått enkeltsøknader av droner og heller prioritert midler til kunnskapsformidling om bruk av droner i beitenæringen, samt utprøvningsprosjekter i samarbeid mellom FoU-institusjoner og beitenæringene. Imidlertid ser vi at interessen for innkjøp av droner øker, samt at bruken blir mer implementert i begge næringene, både regionalt og nasjonalt.

Rovviltregion 6 (Midt Norge) ønsket mer informasjon om bruk av droner i beitenæringa og det ble i 2022 sendt ut et konkurransegrunnlag på prosjekt «Bruk av drone som forebyggende tiltak i beitenæringa i rovviltregion 6». I februar ble rapporten publisert av NIBIO – *Droner som FKT – bruk av droner som forebyggende tiltak i beitenæringa*, [NIBIO rapport 9/8/2023](#). Rapporten er basert på informasjon fra intervjuer, faglitteratur og dronetestflygninger. I studiet ble det bl.a. funnet ut at droner som FKT kan brukes under tilsyn, flytting av dyr fra rovdyrutsatte områder, automatisk gjenkjenning og telling av dyr, overvåking av rovdyrutsatte områder, kadaversøk, søk av skadete eller skremte beitedyr og sporing av rovdyr. Det er imidlertid flere begrensinger med bruk av drone, som for eksempel komplekst regelverk, signaldekning og vær- og lysforhold. En svært viktig diskusjon med økt dronebruk i utmarka er bl.a. hensynet til offentlig sikkerhet, personvern og ikke minst dyreliv.

Vi vurderer at det er rovvilt-relaterte fordeler ved bruk av drone, samtidig er det også klare driftsmessige fordeler. Vi foreslår en praksis med å dekke inntil 60 % av innkjøpskostnadene av droner med strenge vilkår om at dronen kun skal brukes i henhold til gjeldende regelverk og at man viser aktsomhet ovenfor dyr og mennesker i området hvor droneflyvningen foregår. Ved behandling av de enkelte søknader vil vi legge vekt på behovet for bedre kunnskap om tapsårsaker i søkers område, og sannsynlig rovviltbestand.

Nofence

De siste årene har det vært en økende interesse for Nofence-klaver i saueneæringa og vi har også i år mottatt noen søknader om innkjøp av disse. Nofence er et system for virtuell inngjerding av beitedyr, oftest innmark eller kombinert innmark/utmark, hvor man ved hjelp av strøm og lyd i klaven som dyret bærer, avgrensner tilgjengelig beiteområde. Vi vurderer at dette tiltaket fortsatt ikke bør prioriteres og vil oppfordre søker til å kontakte kommunen om ordningen med tilskudd til tiltak i beiteområder.

Planlagte tiltak – sau

Vi har mottatt 43 søknader om tapsforebyggende tiltak i saueneæringa med en samlet søknadssum på kr 12 251 859,-. Flere av søknadene er felles for hele beitelag/kommuner, mens andre kun omfatter enkeltbrukere eller et fåtall brukere. Søknadene omfatter ca. 51 000 sau og lam. Dette utgjør ca. 29 % av alle sau og lam som slippes på utmarksbeite i fylket. Til sammenligning var det i 2022 ca. 53 000 dyr i besetningene som søkte erstatning for rovvilttap.

Tall fra erstatningsoppgjøret for husdyr tatt av fredet rovvilt i 2022 viser betydelige geografiske variasjoner. Flest sau ble erstattet i Hattfjelldal, etterfulgt av Saltdal, Rana, Hemnes og Narvik. Ser man på prosentandel rovvilterstatta dyr av samlet sauetail i kommunen, kommer Narvik øverst, etterfulgt av Grane, Hamarøy, Saltdal og Hattfjelldal.

Tabell 2: Oversikt over søknader fra beitelag/organisasjoner og enkeltpersoner i de ulike kommunene i Nordland i 2023.

Kommune	Ant. fellessøknader fra beitelag/organisasjoner	Ant. søknader fra enkeltbruk	Omsøkte tiltak
Brønnøy		1	Planlagt tidlig sanking, forsinka slipp, radiobjeller, utvida tilsyn
Grane	1	3	Planlagt utvida tilsyn med vokterhund, utvida tilsyn med kadaverhund ved akutte tap, planlagt tidlig sanking, radiobjeller
Hattfjelldal	1	1	Planlagt utvida tilsyn med vokterhund, utvida tilsyn med kadaverhund ved akutte tap, kadaverhundkurs, radiobjeller, kjøp og drift av GPS med hundepeler, planlagt tidlig nedsanking, beredskapsareal og rovdryravisende gjerder
Vefsn		1	Radiobjeller
Leirfjord	1	1	Planlagt tidlig sanking, planlagt utvida tilsyn, radiobjeller, nofenceklaver
Hemnes	4	1	Radiobjeller, drift av eldre radiobjeller, utvida tilsyn med kadaverhund, kjøp av kadaverhund, nofenceklaver, utvida tilsyn med kadaverhund ved akutte tap
Rana	2	10	Forsinka slipp, planlagt tidlig sanking, inngjerding av hjemmebeite, utvida tilsyn ved akutte tap med og uten bruk av kadaverhund, radiobjeller, drift av eldre radiobjeller, planlagt utvida tilsyn
Lurøy	1		Radiobjeller
Beiarn	1		Radiobjeller, utvida tilsyn med kadaverhund
Saltdal	3		Radiobjeller, utvida tilsyn med kadaverhund ved akutte tap, planlagt utvida tilsyn med vokterhund og kadaverhund, kadaverhundkurs
Fauske	1		Radiobjeller

Hamarøy	1		Forsinka slipp, flytting til mindre rowiltutsatte områder, planlagt utvida tilsyn, radiobjeller
Narvik	1	3	Planlagt utvida tilsyn av storfe, planlagt tidlig nedsanking, forsinka slipp, planlagt utvida tilsyn med kadaverhund, radiobjeller, deltakelse på kadaverhundkurs, utbedre vei til beredskapsareal, utvida tilsyn med kadaverhund ved akutte tap
Evenes	1	1	Forsinka slipp, planlagt tidlig sanking, utvida tilsyn, innkjøp av nye og drift av eldre radiobjeller

Planlagt tidlig nedsanking

I år har vi mottatt 15 søknader med et samlet søknadsbeløp på ca. kr 1,3 millioner. I 2022 ble det søkt om ca. kr 840 000,- og utbetalt ca. kr 380 000,- til planlagt tidlig nedsanking av sau (kompensasjon og sankehjelp). Det ble gitt kompensasjon på kr 7,- per dyr per dag for perioden 20. august til og med 15. september, og sankehjelp på kr 20,- per dyr som ble sanket ned før 1. september. I vedtaksbrevene ble det stilt krav om at minimum 70 % av dyrene skulle være nede innen 1. september og nær alle dyrene skulle være nede innen 15. september.

Tidlig sanking er et direkte tapsreducerende tiltak hjemlet i FKT-forskrifta § 5 a) *Tiltak som fysisk skiller rovdyr fra beitedyr* og er ansett som et av de mest effektive tiltakene vi har mot tap til rovdyr, jf. NIBIO-rapport *Vurdering av FKT-ordningen*. Siden dyra som blir sanket går på inngjerdet beredskapsareal eller inngjerdet innmark, krever det imidlertid høye krav til hjemmebeite både når det gjelder kvalitet og kvantitet, selv om det gis kompensasjon for fôrutgifter og leie av jord eller beite. I områder med årlige store tap til jerv på sensommeren og høst har tidlig sanking som fast ordning ført til betydelig reduksjon i tapene, jf. standard for tidlig nedsanking. Det er avgjørende for resultatet at alle besetninger innen samme beiteområde gjennomfører tiltaket og at samtlige beitedyr sankes ned fra beiteområde raskest mulig.

Rapportering fra i fjor viser at de aller fleste av de som gjennomførte tiltaket syns det har hatt meget god eller god tapsreducerende effekt. Det går igjen at de fleste uansett har opplevd tap i utmark, men at tapene likevel ville vært betydelig større dersom dyra ikke hadde blitt sanket ned tidlig. De som syns tiltaket har hatt usikker eller liten tapsforebyggende effekt mener effekten er vanskelig å måle siden flere i beitet sanker tidlig, eller at tapene hele beitesesongen har vært for store.

Vi foreslår å videreføre de siste års praksis med å gi tilskudd til søknader som omfatter alle besetninger i naturlig avgrensede beiteområder hvor det erfaringsmessig kan oppstå betydelige tap til jerv eller bjørn. Tiltaket skal gjennomføres i henhold til fastsatt standard.

Forsinket slipp på utmarksbeite

I 2022 ble det utbetalt ca. kr 98 000,- til forsinka slipp fordelt på ni besetninger. Det ble gitt tilskudd på kr 10,- per dag per voksen søye i 10 dager.

De aller fleste som gjennomførte tiltaket rapporterer om meget god eller god tapsreducerende effekt og viser til store og robuste lam som følger mora godt. En besetning rapporterer om liten tapsreducerende effekt og beskriver at det ble uro i beiten ved slipp og at dette pågikk utover beitesesongen med jevnlig tap.

Forsinket slipp på utmarksbeite er også ett av tiltakene som er omtalt i FKT-forskrifta § 5 a) *Tiltak som fysisk skiller rovdyr og beitedyr* og er ansett som ett av de mest effektive tiltakene mot tap til rovdyr, jf. NIBIO rapport *Vurdering av FKT-ordningen*. Ved forsinka slipp blir lammene større og mer robuste, med økt evne til å følge søya før de slippes i utmark. Tiltaket anses som helt nødvendig av

dyrevernmessige hensyn i enkelte områder, og kan være aktuelt i besetninger med lave slippvekter og samtidig høyt tapstall for lam, jf. NIBIO-rapport.

I år har vi mottatt ni søknader med en samlet søknadssum på ca. kr 240 000,-. Vi foreslår at forsinket slipp på utmarksbeite inngår blant tiltakene prioritert for FKT-midler.

Gjeting/utvida tilsyn

I 2022 ble det utbetalt ca. 1 million kroner til gjeting/utvida tilsyn, hvorav det meste er utbetalt til beitelag/foreninger. I år har vi mottatt 20 søknader med en samlet søknadssum på ca. 3,1 millioner kroner, en nedgang på ca. kr 100 000,- fra i fjor.

Det framgår av FKT-forskrifta § 5 b) med kommentarer at utvida tilsynsaktivitet alene ikke støttes økonomisk. Imidlertid støttes tiltaket i kombinasjon med andre tiltak som er nevnt i forskriftens § 5 da utvida tilsyn i seg selv ikke anses å ha en direkte tapsreducerende effekt.

Tilsyn i beiteområdet er en del av den ordinære drifta både i husdyr- og tamreinnæringa, og det enkelte foretak er gjennom dyrevelferdsloven og erstatningsforskriften for husdyr og tamrein pålagt et minimum av tilsyn på en gang per uke. Tilsynet skal også tilpasses beiteområdets- og besetningens størrelse. For å sikre tilstrekkelig god dyrevelferd må man særlig forvente at det i store besetninger med sau utføres tilsyn utover minimumskravet i lovverket.

Bruk av utvida tilsynsaktivitet i kombinasjon med vokterhund eller kadaverhundekvipasjer er ikke ansett som et direkte tapsreducerende tiltak, jf. NIBIO-rapport *Vurdering av FKT-ordningen* og NIBIO Rapport *Kartlegging av effektiviteten i kadaversøk med hund*. Likevel er det ansett som et hensiktsmessig tiltak for å øke kunnskapsgrunnlaget om tapsårsaker i beiteområdet og ved bruk i en akutt skadesituasjon for å få en rask oversikt over situasjonen, finne døde/skadde dyr og evt. iverksetting av akutte tiltak som intensivering av tilsyn, tidlig nedsanking eller skadefelling for å hindre nye skader. Et systematisk søk over et begrenset område kan øke gjenfunnsprosenten av tapte dyr og denne kan føre til en høyere dokumentasjon av tap i utmark, samt at den økte menneskelige aktiviteten og hundens lukt kan virke avskrekkende for rovvilt.

Rapportering fra i fjor viser at brukere generelt mener tiltaket har en meget god/god tapsreducerende effekt. Det går igjen at rovvilttap kan oppdages raskt og at det kan iverksettes andre direkte tapsreducerende tiltak. Likevel opplever noen av brukerne at den tapsforebyggende effekten er liten eller usikker på grunn av lite tilgjengelig ekvipasjer, eller at tilsynet i seg selv ikke er tapsreducerende.

Vi foreslår å videreføre praksis med at beitelag som erfaringsmessig opplever rovvilttap kan få tilskudd som de disponerer gjennom beitesesongen til utvida tilsyn ved akutte tap. Vi foreslår også å videreføre praksis med tilskudd til bruk av vokterhundekvipasjer i områder hvor det erfaringsvis kan oppstå tap til bjørn. Tiltaket skal gjennomføres i henhold til fastsatt standard. Vi legger opp til at alle former for tilskudd til gjeting/utvida tilsyn primært gis til fellessøknader fra beitelag eller andre samarbeidsformer.

Gjeterhund/vokterhund

Når det søkes om tilskudd til utvida tilsyn med bruk av hunder (vokterhunder/kadaverhunder), føres det også gjerne på kostnader med deltakelse på kurs, hold av hunder og kjøp av hunder. Kursing og kjøp/hold av gjeterhunder mener vi ikke bør prioriteres da dette ikke kan anses som tilskuddsberettiget tiltak etter FKT-forskriften. Videre foreslår vi å videreføre praksis med at de som

får tilskudd til bruk av vokterhund/kadaverhund, innenfor tilsagnsbeløpet kan føre noen kostnader med både hold og kjøp av hunder som en del av tiltaket.

Bruk av tekniske tiltak

Vi har mottatt noen søknader om innkjøp av jaktradio, viltkameraer og kikkerter. Vi vurderer at dette ikke bør prioriteres i år heller.

Kadaverhundkurs

I 2022 ble det gitt tilsagn om midler til gjennomføring av kadaverhundkurs i Saltdal og Hattfjelldal. Imidlertid ble det gjennomført kun i Hattfjelldal. I år har vi også mottatt søknader om arrangement av kadaverhundkurs både i Saltdal og Hattfjelldal. Vi vurderer at kursing og kompetanseheving bør prioriteres når man også prioriterer å bruke FKT-midler til utvidet tilsyn med kadaverhundekvipasjer, og foreslår derfor å videreføre denne praksisen. Tilskuddet hjemles i FKT-forskrifta § 6 Tiltak for å øke kunnskapsgrunnlaget.

Beredskapsareal, rovviltavvisende gjerder og beiting på inngjerdet areal

Vi har i år mottatt én søknad om oppsetting av rovviltavvisende gjerder hos en beitebruker i Hattfjelldal. Vi har også mottatt to søknader om beredskapsareal som omfatter samme beitebruker i Hattfjelldal og en beitebruker i Narvik.

Slike tiltak er hjemlet i FKT-forskrifta § 5 a) *Tiltak som fysisk skiller rovdyr og beitedyr* og er ansett som tiltak med god tapsreducerende effekt, jf. NIBIO-rapport *Vurdering av FKT-ordningen*. Opparbeiding av beredskapsareal er en forutsetning for muligheten for akutt tidlig nedsanking, og ekstra beiteareal vil i mange tilfeller også være en forutsetning for bruk av tiltaket forsinket slipp på utmarksbeite og planlagt tidlig nedsanking. For å sikre sauene som beiter på beredskapsarealene, er det et krav at de skal være inngjerdet med rovdryavvisende gjerder. Det bør også legges en plan for tilleggsføring eller flytting av dyr dersom fôrtilgangen skulle bli dårlig. Egnende areal er ansett som en begrensende faktor for dette tiltaket, jf. NIBIO rapport. *Vurdering av FKT-ordningen*.

Rovviltnemnda har i flere år prioritert ned tilskudd til oppdyrking av nye beredskapsarealer, og i de siste årene har vi mottatt kun et fåtall søknader på dette tiltaket. Med henvisning til rapporten fra NIBIO foreslår vi at enkelte søknader kan støttes med bakgrunn i tap- og rovviltsituasjon.

Videre har vi fått inn en søknad som omhandler inngjerding av innmarksbeite med permanent sauenettinggjerde. Vi vurderer at sauenettinggjerde ikke vil ha den samme tapsreducerende effekten som rovviltavvisende gjerde etter fastsatt standard og søker vil derfor bli oppfordret til å kontakte kommunen om ordningen med tilskudd til tiltak i beiteområder.

Planlagte tiltak – rein

Vi har mottatt 28 søknader fra reindriften i år, samt 17 søknader om restmidler utbetalt i desember 2022 som blir sett i sammenheng med årets søknader. Vi har mottatt søknader både fra reinbeitedistrikt, siidagrupper og siidaandeler. Det er ulik praksis mellom distriktene om hvorvidt de velger å søke sammen, hver for seg eller i en kombinasjon. Alle bortsett fra ett distrikt i Nordland reinbeiteområdet er representert i søknadsmassen.

Vi har fortsatt samme praksisen med å sende kopi av søknader fra siidaandeler og siidaer i distriktet til distriktsleder til informasjon. Dette er gjort for at distriktet skal være orientert om hvilke søknader som er sendt inn fra reineiere i distriktet. Vi vil også sende kopi av vedtaksbrevene til distriktet.

Tabell 3: oversikt over tiltakene det søkes om og antall søknader fra distrikt/siidaer/siidaandeler i 2023.

Reinbeitedistrikt	Søknad fra distriktet	Ant. siidaandeler i enkeltsøknader	Omsøkte tiltak
Voengel Njaarke	x	6	Samling med helikopter før flytting, transport av rein, ettersamling med helikopter, intensiv gjeting og tilleggsføring av simler under kalvinga, føring av okser og fjorårskalv på eget område, intensiv gjeting på kysten, kjøp av radiobjeller, kjøp av drone, kalving i gjerdet.
Jillen-Njaarke	x	1	Samling med helikopter og flytting til og fra vinterbeite, tilleggsføring på vinterbeite, intensiv gjeting og tilleggsføring av simler under kalvinga, kjøp av radiobjeller
Byrkije	x		Intensiv gjeting og tilleggsføring av simler under kalvinga, tidlig samling og slakt av kalv, kjøp av radiobjeller.
Røssåga/Toven		2	Flytting til og fra vinterbeite på kysten, intensiv gjeting og tilleggsføring av simler under kalvinga, samling og tidlig slakt av kalv, føring av okser i gjerdet og kjøp av radiobjeller.
Hestmannen/ Strandtindene	x		Samling før flytting, flytting til og fra vinterbeiter og kalvingsland. Intensiv gjeting og tilleggsføring av simler under kalvinga.
Ildgruben	x		Samling og tidlig slakt av kalv. Kjøp av radiobjeller og drone. Tilleggsføring på vinterbeite.
Saltfjellet	x	7	Flytting til og fra vinterbeiter, tilleggsføring på vinterbeiter, intensiv gjeting og tilleggsføring av simler under kalvinga, samling og tidlig slakt av kalv. Kjøp av mobil gjeterbu og telt. Kjøp av radiobjeller og droner.
Balvatn	x		Helikoptersamling før flytting til sesongbeiter. Tilleggsføring på vinterbeite. Tilleggsføring og utvida tilsyn under kalvinga. Kjøp av radiobjeller.
Duokta			Ingen søknad
Stajggo-Habmer		3	Flytting til og fra Ytre Hamarøy og til Hulløya. Kjøp av radiobjeller.
Frostisen	x	1	Tilleggsføring på vinterbeite, flytting, intensiv gjeting og kjøp av radiobjeller.
Skjomen	x		Kjøp av viltkamera. Kalving i gjerde (tilsyn og føring).

Nedenfor har vi omtalt de ulike tiltakene, erfaringer fra 2022 og anbefalinger for 2023.

Samling og flytting av rein

I 2022 utbetalte Statsforvalteren ca. kr 1 400 000,- i FKT-tilskudd til samling og flytting av rein mellom ulike sesongbeiter, til dekking av helikopterbruk og transportkostnader. Det ble gitt tilskudd til siidaandeler, siidagrupper og til distrikt.

Rapporteringen fra i fjor viser at reineierne generelt syns at tiltaket har hatt god eller meget god tapsreducerende effekt ved at det skiller rovdyr og beitedyr fra hverandre. Det går igjen at de reineierne som har hatt mulighet til å flytte til øyer, syns at tiltaket har hatt spesielt god effekt. Videre har vi fått noen tilbakemeldinger på at værforholdene, spesielt ved flytting fra vinterbeite, har ført til store utfordringer som har resultert i mye spredd rein og økt tid- og ressursbruk.

I 2023 er det søkt om ca. 3 millioner kroner til utgifter med samling og flytting av rein, i tillegg til at det ble utbetalt ca. 1 million kroner i restmidler til dette tiltaket i desember 2022. Kostnadene er i hovedsak knyttet til bruk av helikopter for samling og/eller driving av rein, transport med bil inkl. eventuelle ferger, samt andre utgifter som innleid arbeidskraft, føring, føringsutstyr og gjerdeutstyr.

Flytting mellom ulike sesongbeiter er en del av reindriftas naturlige driftsmønster, og skillet mellom hva som kan anses som ordinær drift og hva som er et tapsforebyggende tiltak kan være en

vanskelig grense. Dersom flytting innebærer at man bruker mindre rovdyrutsatte beiteområder deler av året, kan det bidra til å redusere rovvilttapet ved at reindriften får en «pause» fra rovdyrtrykket noen måneder i året. Tiltaket kan være spesielt godt dersom man kan flytte til øyer, og dersom FKT-midlene brukes til å flytte til områder som ellers ikke blir brukt på grunn av høye flyttekostnader. Flytting ved hjelp av biltransport kan også ha tapsreducerende effekt fordi det skaper et brudd i tid og rom mellom reinflokken og rovviltet. I de tilfeller hvor reinen skal flyttes til områder som kan anses som mindre rovdyrutsatte beiteområder, kan tilskudd hjemles i FKT-forskrifta § 5 a) *Tiltak som fysisk skiller rovdyr og beitedyr*.

Slike tiltak er ansett å ha god tapsreducerende effekt, jf. NIBIO-rapport *Vurdering av FKT-ordningen*. Men NIBIO skriver at selv om flytting til mindre rovviltutsatte beiteområder er sett på som et effektivt tiltak, er det spesielt tre ulemper som peker seg ut; om reinbeitedistriktet faktisk omfatter områder som er mindre rovviltutsatte, om de mindre rovviltutsatte områdene har gode nok beiter, og at flytting av «stedbundne» simler kan skape uro i flokken og at mer ressurser må brukes på gjeting.

Som et alternativ til tilskudd til biltransport, har vi de siste årene også gitt tilskudd til samling av rein med bruk av helikopter. Dette er for å effektivisere flyttingen slik at man kan unngå «strørein» eller flokker som står igjen i området det flyttes fra og som derfor vil være mer utsatt for tap enn hovedflokken. En effektiv tømning av rein i et område, kan bidra til at rovdrymengden i området blir mindre når reinen flytter tilbake senere på året. Effektiv samling vil også indirekte kunne bidra til lavere tap ved at reindriftsutøverne får bruke mer tid på gjeting i vinterbeite, i stedet for å bruke tid på å samle og gjete «strørein» og gjenværende småflokker. Dersom en slik samling skjer i forbindelse med flytting til mindre rovdyrutsatte områder, kan tilskuddet hjemles i FKT-forskrifta § 5 a) *Tiltak som fysisk skiller rovdyr og beitedyr*. Vi vurderer at en god samling kan ha de samme nevnte tapsforebyggende effektene også der flytting mellom sesongbeiter ikke innebærer at man bruker mindre rovviltutsatte beiteområder. Da må evt. søknad om tilskudd til samling vurderes etter FKT-forskrifta § 5 c) *Andre tiltak som kan være direkte tapsreducerende*. Også tapsforebyggende tiltak som gjennomføres under tradisjonell flytting langs bakken, for eksempel bruk av nattkve og tilleggsføring, kan gi en direkte tapsreducerende effekt da man skiller rovdyr og beitedyr gjennom natta.

Statsforvalteren foreslår at søknader om tilskudd til samling og flytting av rein til mindre rovviltutsatte områder prioriteres der tiltaket kan forventes å være tapsreducerende, med hovedfokus på bruk av helikopter for effektiv samling i forkant av flyttinga, og til transport der reineier planlegger å flytte til mindre rovdyrutsatte områder som er vanskelig tilgjengelig på grunn av høye flyttekostnader. Ved behandling av de enkelte søknadene vil vi vurdere omfanget av evt. egenandel ut fra skillet mellom tiltaket som ordinær drift og som tapsforebyggende tiltak. Tilsagnsstørrelse vil også bli vurdert opp mot evt. tilskudd over reindriftsavtalen til flytting mellom sesongbeiter på grunn av manglende reinbeitekonvensjon med Sverige. Vi planlegger å gi fellessøknader fra reinbeitedistrikt en noe høyere prioritering med henvisning til FKT-forskriftas bestemmelser om prioritering av fellessøknader samt at dette kan bidra til å videreutvikle det interne selvstyre i reindriften i samsvar med oppdrag Statsforvalteren har på dette feltet.

Vi ser at tilskudd til flytting av rein til mindre rovdyrutsatte beiteområder i noen tilfeller kan føre til økte konflikter mellom reindriften og landbruk om rein utenfor lovlig beiteområde/på innmark. Statsforvalteren vil følge med på denne problemstillingen. Vi oppfordrer reinbeitedistriktene/reindriftsutøverne til å følge opp tilfeller med rein utenfor lovlig beiteområde (på innmark) nøye for å begrense problemet. Det oppfordrer til at reindriftsutøvere, grunneiere og kommuner bidrar til en god dialog for å finne løsninger lokalt.

Intensiv gjeting

I 2022 utbetalte Statsforvalteren ca. 510 000,- i FKT-tilskudd til intensiv gjeting i tilknytning til kalvinga. Det ble gitt tilskudd til siidaandeler, siidagrupper eller til reinbeitedistrikt. I år har vi mottatt 16 søknader med et samlet søknadsbeløp på kr ca. 1 100 000,-. En nedgang på 200 000,- fra i fjor.

FKT-forskrifta § 5 b) åpner for at det kan gis tilskudd til intensiv gjeting av rein dersom det kombineres med andre tiltak. Tiltaket anses som et effektivt og et indirekte tapsreducerende tiltak forutsatt at midlene benyttes slik FKT-forskriften forutsetter ved at mer tilsyn øker sjansen for å oppdage kadaver, syke dyr, uro og en eventuelt akutt skadesituasjon, jf. *NIBIO rapport Vurdering av FKT-ordningen*. Det mest aktuelle tiltaket er intensiv gjeting i kombinasjon med tilleggsføring av rein i særlig utsatte perioder av året. Reinen er særlig utsatt for predasjon fra rovvilt under og i perioden like etter kalvinga. Det utvida tilsynet i kombinasjon med for eksempel føring kan bidra til at man får et overblikk over reinflokken i en sårbar periode og framstår som et godt utgangspunkt for videre dokumentering og vurdering av rovviltsituasjonen, samt at det også kan bidra til at rovviltet holder seg unna og man dermed kan redusere tapet av nyfødte kalver. En ulempe ved tiltaket er at det ikke er i tråd med et viktig prinsipp i tradisjonell reindrift om at simler skal få være mest mulig i fred under kalvingsperioden.

Rapporteringen fra i fjor viser at samtlige har opplevd en god tapsreducerende effekt. De fleste reieneierne opplever at den menneskelige aktiviteten gjennom tilsynet i seg selv virker rovdryavskrekkende, men at effekten er best på snødekt mark. Det opplyses også om bedre kontroll på flokken i en sårbar periode og at de har et større overblikk over område dyra kalver i. Det kommer også fram i rapporteringen at det har vært tilfeller med tap, samt stort rovdryrtrykk hele perioden, men at tilsynet har virket å ha en mer positiv effekt enn hvis det ikke var gjennomført.

Vi anbefaler å videreføre prioriteringen av fellessøknader. Vi mener felles organisering av gjeting kan gjøre at man oppnår både bedre tapsreducerende effekt og rasjonell bruk av arbeidskraft. Det kan også bidra til å videreutvikle det interne selvstyre i reindriften i samsvar med oppdrag Statsforvalteren har på dette feltet. Vi foreslår derfor å videreføre praksis med at satsene per siidaandel økes med kr 10 000,- der det er en koordinering av tiltak i hele reinbeitedistriktet, for hele siidagrupper i distrikt som er delt inn i siidagrupper med ulik områdebruk, eller tilfeller der tre eller flere siidaandeler koordinerer, organiserer og rapporterer felles på intensiv gjeting i kalvinga.

Poenget med å gi tilskudd til dette tiltaket er å bidra til tilsyn ut over det reieneier må forvente å gjøre selv som dyreeier og næringsutøver. Utgifter må derfor knyttes til arbeid som gjeter/hjelpere gjør. Vi erfarer at kvaliteten på rapporteringene variere nokså mye. Dette fører ofte til merarbeid både for tilskuddsmottaker og Statsforvalter. For å oppnå en tilstrekkelig målstyring av tilskuddsmidlene, samtidig som rapporteringen er så enkel som mulig, foreslår vi følgende tiltak som kan finansieres:

- Lønnsutbetaling til gjeter.
- Fakturering fra foretak for gjeterarbeid.
- Bensinkostnader knyttet til gjeterarbeid som er finansiert i de to første punktene, med en fast sats på kr 250,- per dagsverk.

Kalving i gjerde

Kalving i gjerdet er hjemlet i FKT-forskrifta § 5 a) *Tiltak som fysisk skiller rovdyr og beitedyr*. Tiltaket går ut på å holde reinflokken innenfor et gjerdeanlegg i perioden før kalvingen starter, til simlene har kalvet. Tiltaket gjennomføres i et svært begrenset omfang. Vi har i år mottatt to søknader om dette tiltaket.

Kalving i gjerde er ansett som et direkte tapsreduserende tiltak med god tapsreduserende effekt ifølge NIBIO rapport *Vurdering av FKT-ordningen*. Imidlertid er tiltaket svært areal- og arbeidskrevende og bærer med seg flere utfordringer. Dersom tiltaket iverksettes når det er snødekt mark, vil det kreves mye vedlikehold og justering av gjerde ettersom snøen smelter for å oppnå ønsket effekt. Erfaring viser også at det kreves store arealer for at dyrevelferden til reinen opprettholdes, og et minimumsareal på ca. 6 daa per simle er eksempelvis brukt hos siidaandeler i Finnmark. Det anbefales videre at man har tilgang på flere beiteområder slik at man kan flytte til andre gjerder for å unngå nedtråkket vegetasjon og ødeleggelse av framtidig beiter. Ved at dyra er inngjerdet på et begrenset området, må man tilleggsføre for å opprettholde simlenes kondisjon, og denne føring kan bidra til mindre tilgang på naturlige beiteplanter. Det vil også stilles krav til vedlikehold av god hygiene innenfor gjerde både med tanke på kontaminering med avføring, økt smittepress og behovet for bruk fôrkrybber og tilgjengelighet på rent vann. Selv om det er mange utfordringer med tiltaket, er det også fordeler. Reineierne vil få full oversikt over kalvetilgangen, samt generell oversikt over dyrene og deres helse. Tamhetsgraden i flokken vil øke, som kan føre at framtidig arbeid med reinflokket forenkles og at stressnivået deres reduseres. Selv om gjerdet i seg kan ikke forhindre tap til kongeørn, kan derimot den økte menneskelige aktiviteten i område virke rovdryavskrekkende.

Tiltaket er som nevnt svært areal-, tid- og kostnadskrevende og det er krevende å sikre god dyrevelferd. Vi har tidligere ikke prioritert bruk av FKT-midler til dette tiltaket. Vi foreslår at kalving i gjerde ikke skal være et prioritert tiltak i år heller, men at det i spesielle situasjoner åpnes for å kunne bruke noe midler til dette tiltaket etter tett dialog med aktuelle reindriftsutøvere, og evt. bruk av vilkår som bidrar til å sikre god dyrevelferd.

Tilleggsføring

I 2022 utbetalte Statsforvalteren ca. 2,3 millioner kroner i FKT-tilskudd til føring av rein både gjennom vinteren og tilknytning til kalving. I år har vi mottatt 20 søknader med et samlet søknadsbeløp på ca. kr 3,9 millioner, i tillegg til at kr. 350 000,- har blitt utbetalt i desember 2022.

Tiltaket er hjemlet i FKT-forskrifta § 5 b) *Føring av tamrein i korte perioder av året for å samle flokken med formål å unngå rovvilttap* og er ansett som et effektivt tiltak dersom det er stor fare for rovvilttap, jf. NIBIO rapport *Vurdering av FKT-ordningen*. NIBIO skriver at effekten er ansett som spesielt høy på vinteren i perioder med lite dagslys da føringen både samler flokken, samt at tilsynet virker rovdryavskrekkende. Imidlertid påvirkes tiltaket ofte av dårlig sikt og vanskelige kjøreforhold. Selv om tiltaket kan gi reduserte rovvilttap, er det viktig å presisere at det i utgangspunktet ikke er et ønsket tiltak. Helst skal reinen klare seg på naturlig beiter, og føring bør i utgangspunktet avgrenses til krisesituasjoner som for eksempel låste beiter og spesielle rovviltutfordringer. I områder hvor det drives utstrakt vinterføring på grunn av rovvilttap, kan man med fordel arbeide med langsiktige løsninger for å redusere føringsbehovet, som for eksempel ved bedre tilgang på beiteområder med mindre rovdry.

Ved føring av rein er det viktig å ha kunnskap om hvordan man skal gjøre det på riktig måte. Vi viser i den sammenheng til at Veterinærinstituttet og NIBIO har publisert en oppdatert veileder om føring av rein og føringsrelaterte sykdommer. Videre har NIBIO har skrevet en rapport om utprøving av vinterføring på Saltfjellet i 2015/2016.

Vi har de siste årene praktisert å gi tilskudd til tilleggsføring av rein om vinteren dersom man ikke kan flytte til mindre rovviltutsatte vinterbeiter. Tiltaket må kombineres med intensiv gjeting av reinen, noe som dekkes av reineier selv. I tillegg kommer andre kostnader utover kjøp av fôr som må dekkes av reineier selv. Tilskuddet er ment til tilleggsføring på frimark og ikke i gjerdeanlegg. Derfor

har vi i vilkårene skrevet at tilskudd i hovedsak skal benyttes til tilleggsfôring på frimark og utenfor gjerdeanlegg, og at fôrmengden ikke skal være større enn at minst 50 % av vinterfôret skal tas opp gjennom naturlig beiting.

Rapporteringen fra i fjor viser at brukerne generelt syns tiltaket har god eller meget god tapsreducerende effekt. Det bli opplyst om at reinflokkene opptrer samlet, at reinen blir mer vant til menneskelig aktivitet, at den menneskelige aktiviteten virker rovdryavskrekkende, samt en bedre kontroll på flokken og rovvilt i område. Selv om reieneierne har opplevd god effekt, er det også et fåtall som har rapportert om uro i flokkene og at de har vært plaget med rovvilt uansett om tiltaket har vært iverksatt.

Vi planlegger å gi fellessøknader fra reinbeitedistrikt en noe høyere prioritering med samme begrunnelse som for prioritering av fellessøknader om intensiv gjeting.

Tidlig slakt av kalv

I 2022 utbetalte Statsforvalteren ca. 210 000,- i FKT-tilskudd til tidlig slakting av kalv. I år har vi mottatt fire søknader med et samlet søknadsbeløp på ca. kr 555 000,-. Kostnadene i søknadene er i hovedsak knyttet til bruk av helikopter.

Tidlig slakt er hjemlet i FKT-forskrifta § 5 c) *Andre tiltak som kan være direkte tapsreducerende* og er ansett som et tiltak med god tapsreducerende effekt, jf. NIBIO rapport *Vurdering av FKT-ordningen*. Stimulering av økt uttak av kalv er også i samsvar med reindriftsavtalen. Det økte uttaket av kalv tidlig på høsten kan bidra til redusert tap og bakgrunnen for dette er:

- Kalv er generelt mer utsatt enn voksne for tap til både rovdyr og andre tapsårsaker.
- Tilveksten til kalv er svært begrenset utover seinhøsten, så det er lite å vinne i slaktevekt på å vente med kalveslaktinga.
- Tapet av rein til rovdyr øker utover høsten i den mørke årstida.
- Ved å ha en lavere andel kalv på vinterbeite belastes disse beitene mindre og simlene kan prioritere egen kondisjon framfor å måtte ta vare på kalven.
- Forskning viser at man i mange tilfeller kan høyne kjøttproduksjonen og lønnsomheten i reindriften ved å øke kalveuttaket.

Potensielle ulemper med tidlig slakt av kalv kan være forstyrrelser av brunsten dersom man samler rein før brunsten slipper, samt merarbeid og økte kostnader hvis det ikke er mulig å bruke snøskuter.

Vi foreslår å videreføre samme praksis som foregående år, med en sats på kr 300,- per kalv som slaktes innen utgangen 15. november og som innrapporteres i henhold til regelverket, uten krav om regnskapsbilag eller dokumenterte utgifter. Samt at det i tillegg kan gis tilskudd til bruk av helikopter for samling før slakting slik at tiltaket lettere kan gjennomføres før det blir skuterføre. Vi foreslår at tidsfrist for tilskudd til slakt videreføres med 15. november, med mulighet for å søke om utsatt frist til 30. november av hensyn til værforhold, slakterikapasitet og evt. andre relevante forhold.

Andre tiltak

Vi har mottatt en søknad om kjøp av mobil gjeterhytte/gompi. Tidligere år har vi avslått slike søknader, men heller prioritert tilskudd til innleid ekstra mannskap. Vi foreslår å ikke prioritere midler til dette i år heller, da dette er utstyr som kan anses som den del av ordinær drift og ikke er direkte tapsforebyggende.

Vi har også mottatt søknad om innkjøp av viltkameraer. Vi foreslår at dette ikke prioriteres.

Samordning med tilskudd over reindrifftsavtalen

Fôring av rein og transport av rein til alternative beiteområder kan også være tilskuddsberettiget etter reindrifftsavtalen. I slike tilfeller kan det være behov for å samordne bruk av FKT-midler med andre offentlige midler. Det gjelder ordningen *Tilskudd til utgifter ved fôring og flytting som følge av manglende konvensjon mellom Norge og Sverige om reinbeite, hvor* Ildgruben, Saltfjellet, Byrkije og Balvatn har søkt om tilskudd de siste årene. Videre vil det i år med beitekrise være mulig for berørte distrikt å søke om midler fra kriseberedskapsfondet.

Jakt og felling

FKT-midler kan brukes til kompetanseheving og kurs som er knyttet til felling av rovvilt, forutsatt at tiltakene er i henhold til gjeldende regelverk og forvaltningsprinsipper. Slike tilskudd hjemles i FKT-forskrifta § 5 c) *Andre tiltak som kan være direkte tapsreducerende.*

I 2022 ble det brukt ca. kr 700 000,- til kompetanseheving av syv kommunale/interkommunale skadefellingslag (Hattfjelldal, Grane, Hemnes, Rana, Saltdal, Sørfold og Hamarøy), til videreføring av Grane kommunes prosjekt med skadefelling av bjørn og til Prosjekt Utmarks jervejaktprosjekt.

Vi foreslår å videreføre satsing på kompetanseheving knyttet til skadefelling og lisensfelling på samme måte som foregående år.

Akutt og hastesaker

Kostnader med skadefellingsforsøk

Med hjemmel i rovviltforskriften § 9a) kan kommunale skadefellingslag motta godtgjøring for skadefellingsforsøk. Videre kan alle fellingslag med hjemmel i forskriftens § 9 få dekket påløpte utgifter i forbindelse med skadefellingsforsøk.

De samlede kostnadene til dette var i 2022 på ca. kr 385 000-. På vårvinteren 2022 ble det gjennomført vellykket skadefelling av gaupe i Bindal og fellingsforsøk på gaupe i Grane/Vefsn på grunn av tap til rein. Sommeren 2022 ble det gjennomført forsøk på skadefelling av gaupe og jerv i Rana, forsøk på skadefelling av gaupe i Steigen og forsøk på skadefelling av bjørn i Grane og i Hattfjelldal ved flere anledninger uten resultat. Skadefelling blir i hovedsak gjennomført av kommunale skadefellingslag, mens noen få tillatelser gis til beitenæringene som selv organiserer fellingsforsøket, men da uten lønnsgodtgjøring til jegere.

Akutte tiltak i beitenæringene

Statsforvalteren kan etter søknad gi tilskudd til beitenæringene til gjennomføring av akutte tapsforebyggende tiltak. I kommentarene til FKT-forskrifta § 5 *Tiltak med direkte tapsreducerende effekt* står det blant annet:

«For at tilskudd skal kunne gis må det omsøkte tiltaket ha en direkte taps- og skadeforebyggende effekt. Hvilke tiltak som i størst mulig grad gir denne effekten kan variere mellom beiteområder, dyreslag, tid på året, samt hvilken rovviltart som er til stede i beiteområdet. Statsforvalteren må derfor ved vurdering av tiltaket ta hensyn til hva som i det enkelte området gir en direkte tapsreducerende effekt.

Flere av tiltakene nevnt under bokstav a og b kan ha karakter av å være akutte tiltak, i konkrete skadesituasjoner. Slike tiltak skal avklares direkte med Statsforvalteren, jf. kommentarene til § 4. For at en søknad om akutte tiltak skal innvilges bør følgende kriterier være til stede:

- *det må være dokumentert et visst skadeomfang fra fredet rovvilt*
- *potensialet for fremtidig og vedvarende skade må være til stede*
- *skadesituasjonen må være akutt og pågående»*

De siste årene har vi gjennom ordinær søknadsrunde gitt tilsagn til en del beitelag om FKT-midler i forkant av beitesesongen som kan brukes til kortvarig intensivt tilsyn dersom det oppstår akutte tapssituasjoner jf. kriteriene i FKT-forskrifta. Vi foreslår å videreføre denne praksisen. Slike tilsagn belaster ikke det budsjettet som vi foreslår å sette av til søknader som kommer inn løpende gjennom beitesesongen.

Av de avsatte akuttmidlene til løpende fordeling i 2022, ble ca. kr 190 000,- utbetalt til reindrifta i forbindelse med akutte tapssituasjoner. Midlene ble brukt til intensivering av tilsyn/gjeting (FKT-forskrifta § 5 b). Vi erfarer vi at dette er et nyttig tiltak som bidrar til bedre oversikt over akutte skadesituasjoner, samt at gjeters tilstedeværelse kan virke rovdryavskrekkende. Intensivering av tilsyn/gjeting bidrar også til bedre grunnlag for å iverksette andre tiltak som for eksempel flytting av rein eller skadefelling av rovvilt. Rapporteringen fra gjennomførte tiltak er imidlertid varierende. Dette fører til ekstraarbeid både for tilskuddsmottaker og Statsforvalteren, og også noen tilfeller hvor de ikke får utbetalt tilskudd på grunn av manglende eller svært sen rapportering.

Videre ble det utbetalt rett i underkant av 410 000,- til tiltak i sauene i flere steder i fylket i forbindelse med akutte tapssituasjoner. Det ble betalt ut kr 80 000,- til ekstraordinært tilsyn i forbindelse med tap til kongeørn i Hattfjelldal, tap til bjørn i Vefsn, tap til gaupe i Narvik og tap til jerv i Rana (FKT-forskrifta § 5 b). Videre ble det utbetalt ca. kr 295 000,- til tidlig sankning av sau knyttet til to tapssituasjoner til gaupe/jerv i Narvik og en tapssituasjon knyttet til tap til gaupe i Steigen (FKT-forskrifta § 5 a). Det ble også utbetalt ca. 30 000,- til flytting av sau til mindre rovviltutsatte beiteområder på grunn av tap av utegangersau til gaupe i oktober i Steigen (FKT-forskrifta § 5 a).

Akuttmidler er et viktig virkemiddel for å iverksette raske tiltak i beitenæringene som kan oppstå gjennom året. I 2022 ble det satt av ca. 1,5 millioner kroner til skadefellingsutgifter, akuttsaker og andre hastesaker. Forbruket på denne budsjettposten endte på ca. kr 880 000,-. Behovet for akuttmidler vil variere mellom år, og vi erfarer at det kan være greit å ha en forholdsvis romslig ramme til dette tiltaket, så får heller ubrukte midler omfordes mot slutten av året.

Vi foreslår å beholde budsjettposten på samme nivå som i fjor, på kr 1,5 mill., til akutte tiltak. På samme måte som i fjor vil dette gi muligheten til å i større grad enn tidligere år å bidra til finansiering av kortvarig intensivt tilsyn med flere innleide gjeter eller til en rask samling og flytting av rein til områder som er mindre utsatte for rovvilttap. Siste nevnte kan for eksempel være aktuelt når småflokker ikke har blitt med i den ordinære samlingen eller sesongflyttingen. Økt bruk av akuttmidler vil nødvendigvis gå på bekostning av tilskudd til andre planlagte taksforebyggende tiltak.

Konfliktdpende tiltak

FKT-midlene brukes primært til tiltak som kan bidra til reduserte tap av sau og rein. I tillegg kan det gis tilskudd til personer, kommuner og organisasjoner for tiltak som har hensikt å dempe konflikter forårsaket av rovvilt, jf. FKT-forskrifta § 7. Tiltaket skal bidra til økt kunnskap om og forståelse for rovvilt og/eller rovviltforvaltning og tiltak rettet mot barn og unge skal prioriteres.

På slutten av året i 2021 ble det brukt kr 260 000,- til videreføring av prosjektet «Rovdyrkunnskap» i regi av Nordland Nasjonalparksenter for 2022. Derfor ble det ikke brukt noe penger på dette prosjektet i 2022.

I år har vi mottatt tre søknader om tilskudd som vi vurderer hører inn under denne tiltakstypen, på til sammen ca. kr 840 000,-:

- Nordland nasjonalparksenter – fornying av rovviltutstilling og fryktedpende tiltak i skolene i Nordland.

- NOAH – for dyrs rettigheter – produksjon av elevhefter om ulv i Norge.
- Besøkscenter rovdyr, Namsskogan – midler til transport av elever til rovdyrskole til de sørlige kommunene i Nordland.

Vi anbefaler at det åpnes for å gi tilskudd til prosjektene som direkte omfatter Nordland.

FoU

I 2022 ble det gitt tilskudd til tre FoU-prosjekter i Nordland:

- NIBIO – prosjekt om ekstraordinært tilsyn i kalvingsperioden i Duokta reinbeitedistrikt.
- Videreføring og utvidelse av prosjekt i regi av Nordlandsforskning om bruk av viltkamera til bestandsovervåking av rovvilt i Salten.
- NINA – Scandcam – bedret gaupeovervåking med viltkamera, med prosjektoppstart i 2023.

I 2023 har vi mottatt følgende søknader, med samlet søknadssum på ca. kr 860 000,-:

- Videreføring av NIBIO – prosjekt om ekstraordinært tilsyn i kalvingsperioden i Duokta reinbeitedistrikt.
- Videreføring og utvidelse av prosjekt i regi av Nordlandsforskning om bruk av viltkamera til bestandsovervåking av rovvilt i Salten.
- NIBIO – Prosjekt om tapsundersøkelse hos en sauebesetning i Hemnes.

Vi anbefaler at det åpnes for å gi tilskudd til alle disse prosjektene, og at Statsforvalteren har dialog med aktørene om hvordan prosjektene kan utformes for å få best mulig måloppnåelse.

Fordeling av evt. ubrukte midler på slutten av året

I forvaltningsplanen er det gitt føringer til fordeling av eventuelle ubrukte FKT-midler ved slutten av året:

- a) Restmidler kan benyttes til finansiering av flerårige prosjekter av større omfang.
- b) Restmidlene kan benyttes til tiltak som initieres av rovviltnemnda eller Statsforvalteren
- c) Dersom mengden restmidler gir rom for det, kan disse benyttes til tiltak i reindriften som skal gjennomføres i vinterhalvåret. I slike tilfeller skal Statsforvalteren informere alle reinbeitedistrikt om muligheten til å søke midler innen en fastsatt frist. Slike midler blir utbetalt forskuddsvis i slutten av desember.

I 2022 fikk Statsforvalteren fullmakt til å fordele restmidler uten at det er en egen sak i nemnda på slutten av året. Dette fordi november og desember er en svært hektisk periode med erstatningsoppgjør for sau, og det er ønskelig å ikke måtte bruke tid på å forberede og avholde et nemndsmøte. Det er også mer smidig ved at vi kan gi noe raskere svar til reindriften om tilgjengelige restmidler så snart vi har tilstrekkelig oversikt over årets forbruk. Vi foreslår å videreføre dette i 2023, hvor bruken av restmidlene vil gjøres i samsvar med nemndas føringer for bruk av FKT-midler og i samsvar med føringene i forvaltningsplanen.

Tjenestekjøp, kap. 1420.21

Denne budsjettposten kan brukes til tjenestekjøp og forskningsaktivitet, for eksempel forsknings- og utredningsoppgaver som bidrar til utvikling og iverksettelse av effektive forebyggende tiltak, eller evaluering av effekter av igangsatte tiltak, jf. FKT-forskrifta § 6. Bakgrunnen for dette er en egen post for å sikre riktig budsjettering i tråd med Stortingets bevilgningsreglement der det er mer hensiktsmessig å kjøpe tjenester framfor utbetaling av tilskudd. I 2022 var den økonomiske rammen for region 7 Nordland på kr 800 000,- til denne posten. I år er denne redusert til kr 500 000,-.

Midlene ble brukt til:

- Bestandsregistrering av rovvilt – dusører jerv, gaupe og bjørn.
- Bestandsregistrering av rovvilt – kongeørn kartlegging i Vesterålen 2022.
- Årlig reindriftsseminar i regi av SFNO.
- Drift av kvotetelefon for kvotejakt og lisensfelling.
- Kurs for ledere i kommunale skadefellingslag.

Vi forslår å videreføre praksis med bruk av disse midlene til bestandsregistrering i form av etablerte dusørordninger og mindre prosjekter som kartlegging av kongeørn i enkelte områder hvor vi erfarer at datagrunnlaget er gammelt/dårlig i områder med tapsproblematikk knyttet til kongeørn. Videre foreslår vi å fortsette praksis med å medfinansiere Statsforvalterens årlige reindriftsseminar for reindrifta i Nordland og drift av kvotetelefon for kvotejakt og lisensfelling, samt at midlene kan brukes til gjennomføring av kurs for kommunale skadefellingslag.

Videre forslår vi at det planlegges med at resterende midler kan brukes til FoU-prosjekter og at Statsforvalteren løpende orienterer rovviltnemnda om aktuelle prosjekter.

Sak 5/2023 Justering av møteplan for rovviltnemnda region 7 – Nordland 2023

I møte 4/2022 ble det vedtatt at nemndsmøte 2/2023 skal avholdes 31. mai 2023. I møte skal bl.a. kvote for betinget skadefelling av jerv og ulv, kvote for lisensfelling av jerv og kvote for lisensfelling av bjørn vedtas.

Den 15. februar 2023 mottok Statsforvalteren i Nordland et brev fra Klima- og Miljødepartementet med «Instruks om tidsfrist i saksbehandling av kvoter for lisensfelling av jerv – en presisering». Departementet viser til endringene i lisensperioden for jerv fra og med høsten 2022 og til gjeldende tidsfrist i brev av 24. juni 2015 om at kvote for lisensfelling av jerv må fattes av myndighet i første instans 3 måneder før lisensfellingsperioden starter. Av den grunn må nemndsmøte 2/2023 framskyndes.

Sekretariatet forslag til vedtak

Rovviltnemnda i region 7 – Nordland vedtar følgende endringer i møteplan for 2023:

Møte 2/2023, 9. mai

- *Kvote for betinget skadefelling*
- *Kvote for lisensfelling av jerv*
- *Kvote for lisensfelling av bjørn*

Sak 6/2023 Eventuelt

Ingen eventuellsaker er mottatt ved utsendelse av saksframlegget.

Med hilsen

Katrine Erikstad (e.f.)
landbruks- og reindriftsdirektør

Tore Vatne
seksjonsleder

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Kopi av akuttsaker behandlet av SFNO
- 2 Brev til nemnda